

Aan de leden van de
verenigde vergadering

V.V: 26 juni 2019
Agendapuntnr. 2019.02343
Kenmerk 2019.02343
Onderwerp Voorstel Meerjarenperspectief 2020-2023

Datum 21 mei 2019
Bijlagen 2

1. Inleiding

Hierbij bieden wij u het Meerjarenperspectief 2020-2023 (voorheen voorjaarsnota) van het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard aan. Het Meerjarenperspectief (MJP) geeft op basis van missie en strategie (waterbeheerplan) de financiële en beleidsmatige kaders voor de komende jaren aan en wordt jaarlijks door ons aan uw vergadering ter vaststelling aangeboden. Hierbij wordt ook een doorkijk gegeven naar de tariefontwikkeling in die komende vier jaar.

2. Voorstel

Wij vragen u om het Meerjarenperspectief 2020-2023 vast te stellen.

3. Achtergrondinformatie

In het MJP wordt een schets gegeven van de financiële positie van ons hoogheemraadschap en kunnen voorstellen worden gedaan voor financiële mutaties. Na de vaststelling van het MJP worden de besluiten daaruit verwerkt in de ontwerpbegroting voor 2020, die op 27 november 2019 ter bespreking en ter vaststelling voorligt in de Verenigde Vergadering.

Dit jaar gaan wij uit van een beleidsarm MJP. Derhalve zijn in het MJP alleen kosten opgenomen in de ramingen op onderdelen waar verplichtende kostenverhogingen op ons af komen, of waar sprake is van ontwikkelingen die onvoorzien of onafwendbaar zijn zonder dat HHSK of haar taken daar (imago)schade van ondervindt. Door uit te gaan van een beleidsarm MJP wordt rekening gehouden met de mogelijkheid dat het nieuwe bestuur via een bestuurs- of coalitieprogramma nieuwe accenten kan zetten of beleid wil ex- of intensiveren. Dit betekent dat de eerste jaarschijf van het MJP (begroting 2020) als gevolg hiervan af kan wijken van het financiële beeld dat nu gepresenteerd wordt.

Verskillende ontwikkelingen vragen aanpassing en verzwaring van onze taken waardoor een grotere inzet van onze organisatie gevraagd wordt, en op onderdelen een fundamenteel andere wijze van werken. De majeure thema's hierin zijn klimaatadaptatie, duurzaamheid en digitalisering. In het MJP wordt nader ingegaan op deze ontwikkelingen en hun effect op onze organisatie.

Risico's

In het MJP is de risicoparagraaf geactualiseerd ten opzichte van de programmabegroting 2019. De strategische risico's zijn onveranderd gebleven en zijn in het MJP opgenomen. Binnen de operationele risico's zijn enkele nieuwe risico's ontstaan, zoals een mogelijke cao-verhoging. Op dit moment is nog geen cao afgesloten voor de periode die op het MJP betrekking heeft. Voorzichtigheidshalve wordt wel al gerekend met een loonsverhoging van 1% per jaar. Ook is de impact van enkele risico's naar boven bijgesteld. Dit geldt bijvoorbeeld voor de onderwerpen Grensoverschrijdend afvalwater (GOA), afvalstoffenheffing en onderhoud.

Financiële kaders

Het kader voor het Meerjarenperspectief wordt gevormd door de financiële kaders van het vorige coalitieakkoord en het Waterbeheerplan (WBP) 2016-2021. Uitgangspunt voor de ramingen zijn de Programmabegroting 2019 en de meerjarenbegroting tot en met 2022.

Enkele aandachtspunten bij het MJP:

- a) De voorgestelde tarieven zijn gelijk aan die, waarvan wij zijn uitgegaan in de Voorjaarsnota 2018. Dat komt neer op een verhoging van de watersysteemheffing met 2 % per jaar, een gelijkblijvende zuiveringsheffing en een verlaging van de wegheffing met 1 % per jaar. Deze tariefmutaties zijn inclusief de compensatie voor de stijging van het loon- en prijspeil.
- b) In het MJP zijn geen voorstellen opgenomen voor nieuwe taken en nieuwe programma's. De mutaties, die zijn opgenomen, zijn bijstellingen om reeds aanvaarde taken volgens plan te kunnen uitvoeren.
- c) Per saldo zijn er tekorten in verschillende jaren van de meerjarenraming en resulteert dit in een forse afname van de tariefegalisatiereserves. De saldi verlopen als volgt:
2019: 4.279.000 N*
2020: 5.290.000 N
2021: 3.389.000 N
2022: 3.521.000 N
2023: 2.510.000 N
NB: de tekorten kunnen worden opgevangen door de zogenoemde 'Tariefegalisatiereserves'. Deze nemen af van € 24.738.000 (stand 01-01-2019) tot € 5.883.000 (stand 31-12-2023)
*(in de Programmabegroting 2019 is nog geen rekening gehouden met de incidentele leges opbrengst. Hierdoor komt het uiteindelijk te verwachten begrotingstekort voor 2019 fors lager uit).
- d) De financiële gevolgen van het Bestuursakkoord zijn nog niet in dit Meerjarenperspectief meegenomen.

Hieronder wordt een korte toelichting gegeven op de voornaamste financiële ontwikkelingen die u in het MJP, met op onderdelen een nadere toelichting, terug kunt lezen.

Financiële ontwikkelingen 2020 tot en met 2023

Begrotingstekort

	Bedragen x € 1.000				
Begrotingstekort	2019	2020	2021	2022	2023
Begroting 2019	€ 4.279	€ 2.758	€ 1.457	€ 1.166	
Meerjaren prognose 2020-2023	€ 4.279	€ 5.290	€ 3.389	€ 3.521	€ 2.510
Verschil	€ -	€ -2.532	€ -1.932	€ -2.355	

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

Bovenstaande tabel geeft de verschillen in het begrotingstekort ten opzichte van de programmabegroting 2019 weer voor de jaren 2019 tot en met 2023. Over de periode 2020 t/m 2022 wordt het verschil, zijnde een gepland groter begrotingstekort, van circa € 6,8 miljoen extra aan de tariefegalisatiereserves onttrokken. Deze tekorten worden gedekt uit de tariefegalisatiereserves.

Inkomsten en uitgaven

	Bedragen x € 1.000				
Belastingopbrengsten	2019	2020	2021	2022	2023
Begroting 2019	€ 88.856	€ 89.892	€ 90.798	€ 91.724	€ -
Meerjaren prognose 2020-2023	€ 88.856	€ 89.743	€ 90.650	€ 91.575	€ 92.521
Verschil	€ -	€ -149	€ -148	€ -149	

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

De verwachte belastingopbrengsten in de planperiode zijn iets gewijzigd ten opzichte van de programmabegroting 2019. Abusievelijk was het oninbaar percentage bij de zuiveringsheffing niet goed meerjarig doorgerekend waardoor het bedrag oninbaar te laag was berekend. Dit is gecorrigeerd.

Bedragen x € 1.000

Kosten	2019	2020	2021	2022	2023
Begroting 2019	€ 93.263	€ 92.782	€ 92.395	€ 93.032	€ -
Meerjaren prognose 2020-2023	€ 93.263	€ 95.167	€ 94.178	€ 95.238	€ 95.182
Verschil	€ -	€ -2.385	€ -1.783	€ -2.206	

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

Het financieel meerjarenperspectief laat zien dat de totale netto kosten in de planperiode stijgen met circa € 6,4 miljoen.

Hieronder geven we per hoofdkostensoort (personeel, goederen en diensten derden, bijdragen aan derde, kapitaallasten en overige baten) een toelichting.

De totale personele lasten stijgen in de planperiode structureel door mutaties in het personeelsbestand en doordat rekening wordt gehouden met een iets hogere loonontwikkeling (totale stijging van circa € 3,2 miljoen in 2020 t/m 2022 ten opzichte van de programmabegroting 2019). Dit is een gevolg van de geschetste ontwikkelingen in dit Meerjarenperspectief.

De overige goederen en diensten van derden en de bijdragen aan derden stijgen ten opzichte van de programmabegroting 2019 in zijn totaliteit met € 2,7 miljoen (jaren 2020 tot en met 2022). De belangrijkste mutaties zijn toegelicht in het hoofdstuk meerjarenraming per programma.

De meerjarige liquiditeitsprognose toont een stijgende trend van de rentekosten ten opzichte van de programmabegroting 2019, voornamelijk doordat het de verwachting is dat we jaarlijks meer externe financiering moeten aantrekken. De rente stijgt meerjarig met circa € 550.000 in totaal (jaren 2020 tot en met 2022).

De afschrijvingskosten dalen licht ten opzichte van de programmabegroting 2019 met € 165.000 in de jaren 2020 tot en met 2022. Voornamelijk veroorzaakt door verschuivingen in uitgavepatronen van lopende en geplande investeringen.

Aan de batenkant dalen de financiële baten naar € 0 doordat we geen bespaarde rente meer begroten. De opbrengst interne verrekeningen daalt in 2020 met € 325.000 ten opzichte van de programmabegroting doordat de projecturen naar beneden zijn bijgesteld.

Toelichting op het meerjarenperspectief van de waterschapstaken

Eén van de financiële uitgangspunten is erop gericht om aan het eind van de periode van de meerjarenraming een kostendekkend tarief te bereiken en de tariefegalisatiereserves te hebben afgebouwd tot nihil. In het kader van duurzaam financieel beheer schuiven we lasten niet door naar de toekomst, maar nemen die nu. Om de lasten op korte termijn niet te laten stijgen, voeren we al een aantal jaren beleid op het realiseren van besparingen en dekken we de resterende tijdelijke tekorten met het beschikbare overschot in de tariefegalisatiereserves. Hierdoor nemen de tariefegalisatiereserves af.

Ontwikkeling heffingen en reserves

Watersysteemheffing

Op het moment zijn er nog geen nieuwe ramingen voor de inkomsten uit belastingen, hierdoor blijven de inzichten conform de Programmabegroting 2019.

De tariefegalisatiereserve van deze heffing bedraagt na aftrek van het verwacht negatief exploitatieresultaat over 2019 circa € 4,6 miljoen. De begrotingstekorten voor de watersysteemheffing kunnen daarom de komende jaren worden gedekt uit de

tariefegalisatiereserve. Het stijgingspercentage kan conform Voorjaarsnota 2018 meerjarig worden gehandhaafd op 2%. Het stijgingspercentage 2019 is eenmalig verhoogd naar 3% (in de programmabegroting 2019). De tariefegalisatiereserve komt eind 2023 uit op € 620.000 negatief. Het ligt echter in de verwachting dat het jaarresultaat 2019 positiever uitkomt dan begroot, door niet begrote incidentele meevallers (o.a. legesopbrengsten A16).

Zuiveringsheffing

Het meerjarenperspectief laat zien dat de tariefegalisatiereserve bij de huidige ramingen (meerjarig stijgingspercentage van 0%) tot en met 2023 afbouwt. De baten en lasten lopen tot en met 2023 steeds verder uit elkaar. De tariefegalisatiereserve komt eind 2023 uit op € 3,6 miljoen positief.

Wegenheffing

Het stijgingspercentage voor de wegenheffing is in 2018 verlaagd (conform programmabegroting 2018) van 0% naar -2% en vanaf 2019 verlaagd van 0% naar -1%. Deze percentages blijven gehandhaafd en in 2023 wordt ook gerekend met -1%. De begrotingstekorten voor de wegenheffing vanaf 2020 kunnen worden gedekt uit de tariefegalisatiereserve. Het MJPlaat zien dat aan het eind van 2023 de tariefegalisatiereserve uitkomt op € 2,92 miljoen positief.

De bijstellingen en de meerjarige doorrekening laten voor de komende jaren en de lange termijn een gezonde financiële positie zien. De tariefegalisatiereserves van alle heffingen nemen af, waarbij de tariefegalisatiereserve van de watersysteemheffing tijdelijk een licht negatief saldo laat zien. De bij de begroting 2019 vastgestelde stijgings- en dalingspercentages kunnen worden gehandhaafd in dit MJP.

Dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland en de Krimpenerwaard,

secretaris-directeur,

waarnemend dijkgraaf,

M.J.H. van Kuijk

drs. A.J.B. van der Klugt